

Przygotowanie do wdrażania podstawy programowej z biologii, chemii, fizyki i geografii w szkołach ponadpodstawowych

19 listopada 2018r.

Dorota Jasińska
Nauczyciel konsultant ds. edukacji przyrodniczej

Cele

Kształtowanie kompetencji nauczycieli biologii, chemii, geografii i fizyki w zakresie wdrażania podstawy programowej w szkołach ponadpodstawowych. Analizowanie zmian w podstawie programowej z biologii, chemii, geografii i fizyki.

Akty prawne wprowadzające reformę

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – [Prawo oświatowe](#) ([Dz.U. z 2018 r. poz. 996](#))
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe ([Dz.U. z 2017 r. poz. 60](#), ze zm.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia ([Dz.U. z 2018 r. poz. 467](#))
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół

DOCELOWA STRUKTURA SZKOLNICTWA

- 8 – letnia szkoła podstawowa
- 4 – letnie liceum ogólnokształcące
- 5 – letnie technikum
- 3 – letnia branżowa szkoła I stopnia
- 2 – letnia branżowa szkoła II stopnia
- 3 – letnia szkoła specjalna przysposabiająca do pracy
- szkoła policealna

WDRAŻANIE PODSTAWY PROGRAMOWEJ

Rok szkolny 2017/2018

- przedszkola, oddziały przedszkolne oraz inne formy wychowania przedszkolnego
- klasy: I, IV, VII szkoły podstawowej
- szkoły podstawowa – dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym
- szkoły branżowe I stopnia
- szkoły specjalne przysposabiające do pracy
- semestr I szkoły policealnej

USTAWA z dnia 14 grudnia 2016 r. **Prawo oświatowe**, Dz.U. poz. 59 z dnia 11 stycznia 2017 r.;

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. **w sprawie podstawy programowej ...**

Dz.U. poz.356 z dnia 24 lutego 2017 r.)

WDRAŻANIE PODSTAWY PROGRAMOWEJ

Rok szkolny 2018/2019

- kolejne klasy szkoły podstawowej: II, V, VIII
- kolejne semestry szkoły policealnej

Rok szkolny 2019/2020

- 4-letnie liceum ogólnokształcące
- 5-letnie technikum

Rok szkolny 2020/2021

- Szkoła branżowa II stopnia

PODSTAWA PROGRAMOWA WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO I KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO

- **Obowiązkowe zestawy celów kształcenia i treści nauczania, w tym umiejętności opisane w formie ogólnych i szczegółowych wymagań dotyczących wiedzy i umiejętności, które powinien posiadać uczeń po zakończeniu danego etapu edukacyjnego.**
- **Zadania wychowawczo-profilaktyczne szkoły uwzględniane w programach wychowania przedszkolnego, programach nauczania i podczas zajęć z wychowawcą oraz umożliwiające ustalenie kryteriów ocen szkolnych i wymagań egzaminacyjnych.**
- **Warunki i sposób realizacji podstaw programowych.**

ZADANIA SZKOŁY

- **Kształtowanie komunikowania się w języku polskim na każdym przedmiocie**
- **Kształtowanie porozumiewania się w językach obcych nowożytnych**
- **Rozwijanie kompetencji czytelniczych**
- **Indywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia**
- **Edukacja zdrowotna**
- **Rozwijanie postaw obywatelskich, patriotycznych i społecznych**
- **Przygotowanie uczniów do wyboru kierunku kształcenia i zawodu**
- **Stosowanie metody projektu edukacyjnego**

KIERUNKI ZMIAN PODSTAWY PROGRAMOWEJ

- **Spiralny układu treści nauczania** – w rozumieniu powtarzania i utrwalania materiału na kolejnych, wyższych etapach nauczania.
- **Wzmocnienie wychowawczej i profilaktycznej funkcji szkoły** poprzez szersze uwzględnienie w podstawie programowej zadań wychowawczo-profilaktycznych.
- **Zastąpienie idei integracji przedmiotowej korelacją przedmiotową** - od klasy V szkoły podstawowej (w ramach przedmiotów humanistycznych oraz przedmiotów przyrodniczych i ścisłych)

KIERUNKI ZMIAN PODSTAWY PROGRAMOWEJ

Wzmocnienie edukacji w zakresie języków obcych nowożytnych poprzez system:

- **nieprzerwanej i systematycznej nauki pierwszego języka obcego przez 12 (13) lat,**
- **naukę drugiego języka obcego przez 6 (7) lat,**
- **możliwość kształcenia dwujęzycznego - od klasy VII szkoły podstawowej.**
- **Szersze uwzględnienie w podstawie programowej poszczególnych przedmiotów TIK - technologii informacyjno-komunikacyjnych, co umożliwi kształcenie umiejętności i kompetencji cyfrowych uczniów.**

KIERUNKI ZMIAN PODSTAWY PROGRAMOWEJ

- **Wprowadzenie nauki programowania, począwszy od edukacji wczesnoszkolnej.**
- **Poszerzenie problematyki edukacji dla bezpieczeństwa, w tym ratownictwa medycznego (klasa VIII)**
- **Ustalenie zakresu treści nauczania i liczby godzin zajęć poszczególnych przedmiotów, umożliwiającym nauczycielom rozwijanie umiejętności pracy zespołowej uczniów, rozwiązywania problemów i realizację projektów edukacyjnych.**

RAMOWE PLANY NAUCZANIA

W rozporządzeniu zachowano ogólny wymiar godzin przeznaczonych na obowiązkowe zajęcia edukacyjne we wszystkich typach szkół.

Przyjęto zasadę, że dotychczasowy wymiar godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych oraz zajęć z wychowawcą

- w klasie I i II gimnazjum (59 godzin) przechodzi do ogólnego wymiaru godzin ośmioletniej szkoły podstawowej,
- wymiar tych godzin w klasie III gimnazjum (31 godzin) przechodzi do wymiaru godzin liceum ogólnokształcącego i technikum.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r.
w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół

RAMOWE PLANY NAUCZANIA

Zasadnicza zmiana – konstrukcja ramowych planów nauczania, oparta na tygodniowym wymiarze godzin.

- Zwalnia dyrektorów szkół z konieczności opracowywania szkolnych planów nauczania. Na podstawie ramowego planu nauczania dyrektor opracuje tygodniowy rozkład zajęć.
- Ułatwi uczniom zmianę szkoły – uczniowie unikną konieczności ewentualnego uzupełniania wiedzy i umiejętności z niektórych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, gdyż w danym typie szkoły w poszczególnych klasach realizowana będzie taka sama tygodniowa liczba godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych.

WYCHOWAWCZA ROLA SZKOŁY

Połączenie programu wychowawczego i programu profilaktyki w jeden dokument – **program wychowawczo-profilaktyczny** obejmujący:

- treści i działania wychowawcze skierowane do uczniów
- treści i działania profilaktyczne dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane w oparciu o diagnozę potrzeb i problemów występujących w danej społeczności szkolnej, skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

Podstawa prawna: art. 26 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – *Prawo oświatowe*

- **Uchwalanie programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły lub placówki jest kompetencją rady rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną.**

(art. 84 ust. 1 – 3 oraz ust. 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe)

- **Z dniem 1 września 2017 r. na mocy przepisów ustawy Prawo oświatowe wprowadzono warunki umożliwiające wzmocnienie wychowawczej funkcji szkoły.**

(art. 4 ust. pkt 24 oraz art. 26 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe)

DZIAŁALNOŚĆ WYCHOWAWCZA SZKOŁY

- Szkoła ma zagwarantowaną **autonomię** w zakresie stworzenia własnego programu wychowawczego, który oprócz celów i zadań dydaktycznych oraz założeń związanych z szerszym kontekstem społecznym, powinien także uwzględniać miejscowe priorytety wychowawcze i środki realizacji.
- W opracowaniu i realizacji przez szkołę programu wychowawczo-profilaktycznego ważna jest stała bezpośrednia **współpraca z rodzicami** oraz innymi podmiotami zaangażowanymi w edukacyjną, wychowawczą i opiekuńczą działalność szkoły.

ZADANIA WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNE SZKOŁY

W podstawie programowej kształcenia ogólnego określono zadania wychowawczo-profilaktyczne szkoły, w tym do realizacji na zajęciach z wychowawcą, oraz zadania wychowawcze w przedmiotach na każdym etapie edukacyjnym w poszczególnych typach szkół.

Podstawa prawna: art. 4 pkt 24 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – *Prawo oświatowe*

NOWA DEFINICJA WYCHOWANIA

Wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmocniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży.

Podstawa prawna: art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – *Prawo oświatowe*

DZIAŁALNOŚĆ WYCHOWAWCZA SZKOŁY

- Należy do podstawowych celów polityki edukacyjnej państwa.
- Wychowanie młodego pokolenia jest zadaniem rodziny i szkoły, która w swojej działalności musi uwzględniać wolę rodziców, ale także i państwa, do którego obowiązków należy stwarzanie właściwych warunków wychowania.
- Wychowanie jest procesem, który odbywa się w każdym momencie życia dziecka.
- Zadaniem szkoły jest wychowywanie dzieci i młodzieży do wartości.

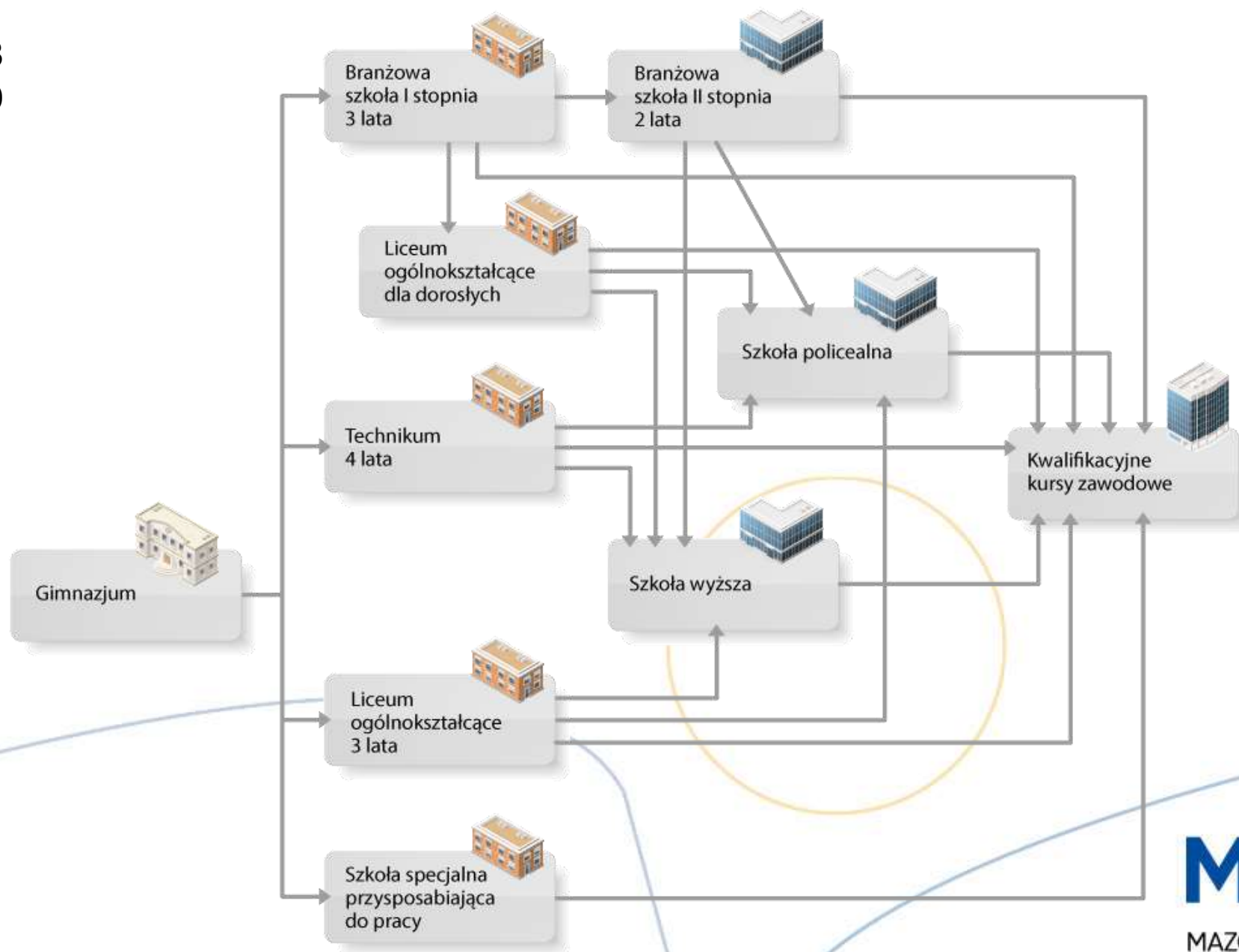
BEZPIECZEŃSTWO UCZNIÓW

- Wprowadzono uregulowanie prawne poszerzające **wspieranie bezpieczeństwa systemu oświaty**, w tym bezpieczeństwa uczniów i wszystkich pracowników szkół i placówek. **Podstawa prawna:** art. 3 ust. 1, 3, 4 oraz art. 1 pkt 21 ustawy *Prawo oświatowe*
- Zobowiązano podmioty prowadzące działalność oświatową do zapewnienia bezpiecznych i higienicznych, warunków nauki, wychowania i opieki, w szczególności opieki nad osobami niepełnosprawnymi. **Podstawa prawna:** art. 170 ust. 3 oraz art. 171 ustawy *Prawo oświatowe*
- Za działalność szkoły lub placówki odpowiada organ prowadzący.

Zmiany w kształceniu zawodowym

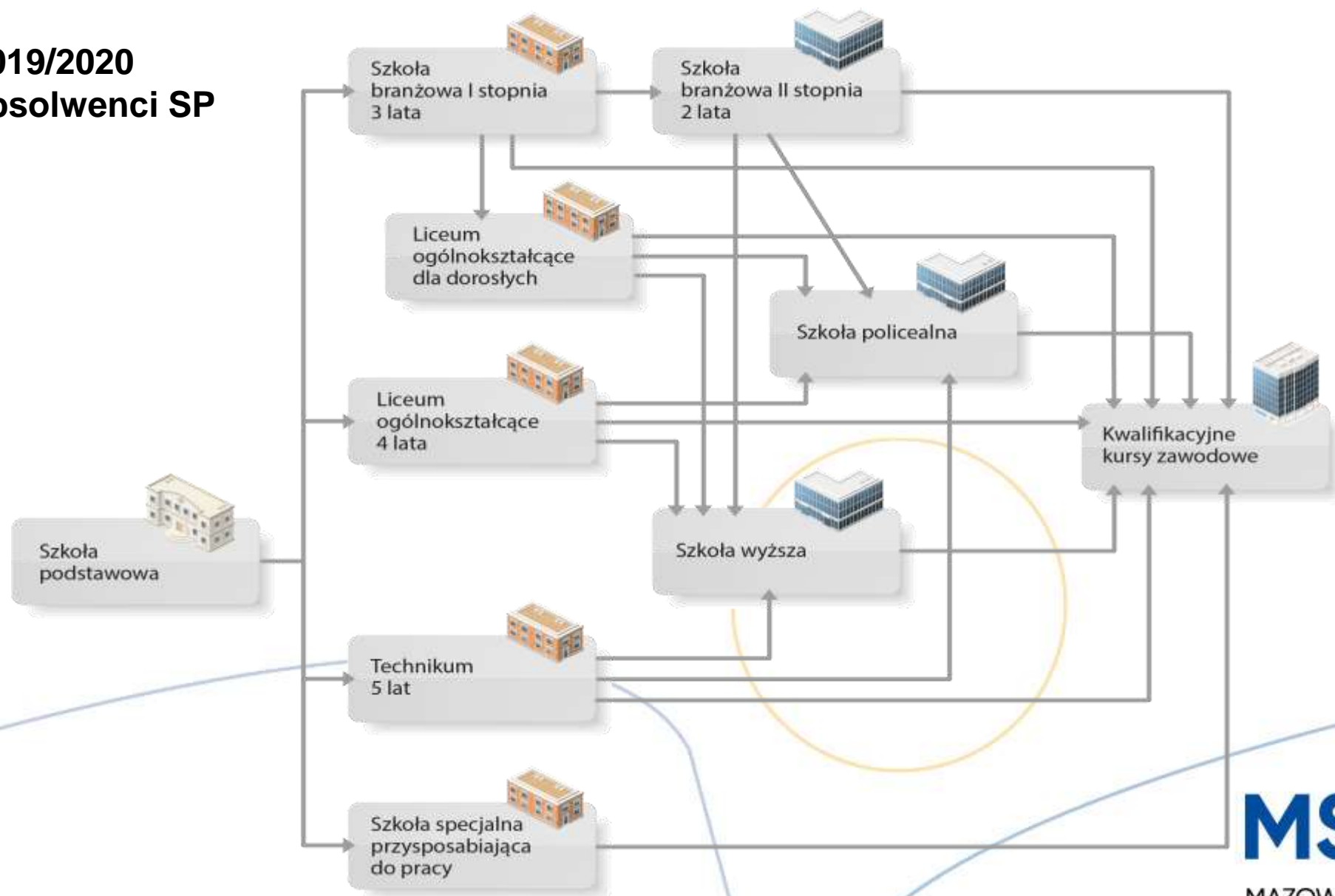
Teresa Kazimierska
Nauczyciel konsultant ds. edukacji zawodowej

2017/2018
2018/2019

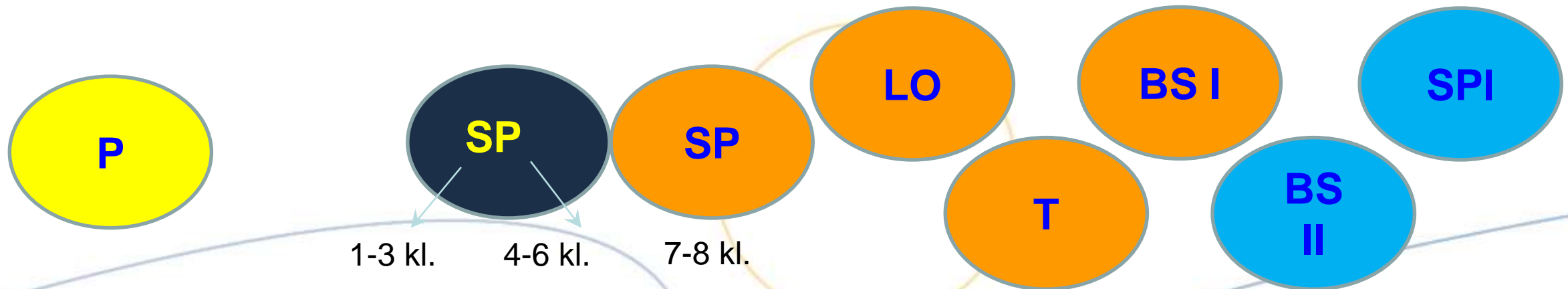

**2019/2020
absolwenci SP**

Wprowadzanie zmian w prawie oświatowym, z uwzględnieniem nowej struktury systemu oświaty

Preorientacja
zawodowa

Orientacja zawodowa

Doradztwo zawodowe

REALIZACJA PODSTAWY PROGRAMOWEJ W LICEUM I TECHNIKUM PROGRAMY NAUCZANIA

dr Ewa Pyłka-Gutowska
Koordynator ds. edukacji przedmiotów przyrodniczych

**Nowa podstawa programowa dla szkół ponadpodstawowych
będzie obowiązywać od roku szkolnego 2019/2020 w klasie pierwszej
4-letniego liceum ogólnokształcącego;
5-letniego technikum;
2–letniej branżowej szkoły II stopnia, zarówno dla uczniów będących
absolwentami branżowej szkoły I stopnia, którzy ukończyli gimnazjum oraz tych
kończących ośmioletnią szkołę podstawową.**

**Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r.
w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum
oraz branżowej szkoły II stopnia**

Struktura podstawy programowej

Preambuła

Podstawa programowa
przedmiotu

Warunki i sposób realizacji

8 najważniejszych umiejętności

- 1. myślenie** – rozumiane jako złożony proces umysłowy, polegający na tworzeniu nowych reprezentacji za pomocą transformacji dostępnych informacji, obejmującej interakcję wielu operacji umysłowych: wnioskowanie, abstrahowanie, rozumowanie, wyobrażanie sobie, sądzenie, rozwiązywanie problemów, twórczość (...) rozwijanie następujących typów myślenia: analitycznego, syntetycznego, logicznego, przyczynowo-skutkowego, kreatywnego, abstrakcyjnego;
- 2. czytanie** – umiejętność łącząca zarówno rozumienie sensów, jak i znaczeń symbolicznych wypowiedzi; kluczowa umiejętność lingwistyczna i psychologiczna prowadząca do rozwoju osobowego, aktywnego uczestnictwa we wspólnocie, przekazywania doświadczeń między pokoleniami;
- 3. komunikowanie się** w języku ojczystym i w językach obcych, zarówno w mowie, jak i w piśmie, to podstawowa umiejętność społeczna, której podstawą jest znajomość norm językowych oraz tworzenie podstaw porozumienia się w różnych sytuacjach komunikacyjnych;
- 4. kreatywne rozwiązywanie problemów** z różnych dziedzin ze świadomym wykorzystaniem metod i narzędzi wywodzących się z informatyki, w tym programowanie;
- 5. sprawne posługiwanie się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi**, w tym dbałość o poszanowanie praw autorskich i bezpieczne poruszanie się w cyberprzestrzeni;
- 6. samodzielne docieranie do informacji**, dokonywanie ich selekcji, umiejętność syntezy oraz wartościowania, rzetelnego korzystania ze źródeł;
- 7. nabywanie nawyków systematycznego uczenia się**, porządkowania zdobytej wiedzy i jej pogłębiania;
- 8. umiejętność współpracy w grupie** i podejmowania działań indywidualnych

STRUKTURA PODSTAWY PROGRAMOWEJ

Działalność edukacyjną szkoły określają:

- 1. Szkolny zestaw programów nauczania**
- 2. Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły**

Programy nauczania - podstawa prawna

- **Anulowano:** Rozporządzenie MEN z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie dopuszczania do użytku w szkole programów wychowania przedszkolnego i programów nauczania oraz dopuszczania do użytku szkolnego podręczników (Dz. U. z dnia 3 lipca 2012 r. poz. 752).
- **Obowiązuje:** Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.) – art. 22 a

Programy nauczania

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.) – art. 22 a

- Zgodnie z przepisami art. 22a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.) nauczyciel lub zespół nauczycieli przedstawia dyrektorowi szkoły program nauczania do danych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego na dany etap edukacyjny.
- Programy nauczania powinny być dostosowane do potrzeb i możliwości uczniów, dla których są przeznaczone.
- Dyrektor szkoły, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, dopuszcza do użytku w danej szkole przedstawiony przez nauczyciela lub zespół nauczycieli program nauczania.
- Dopuszczone do użytku w danej szkole programy nauczania stanowią odpowiednio zestaw programów nauczania.
- Dyrektor jest odpowiedzialny za uwzględnienie w zestawie programów nauczania całości podstawy programowej kształcenia ogólnego ustalonej dla danego etapu edukacyjnego...

Programy nauczania

- Program nauczania opracowuje nauczyciel lub dokonuje wyboru programu z rynku wydawniczego.
- Program nauczania musi gwarantować realizację podstawy programowej dla danych zajęć edukacyjnych na danym etapie edukacyjnym.
- Programy nauczania mogą obejmować treści nauczania wykraczające poza zakres treści nauczania ustalonych dla danych zajęć edukacyjnych w podstawie programowej kształcenia ogólnego.

Program nauczania

Nauczyciel wybierając program nauczania powinien odpowiedzieć sobie na następujące pytania:

- W jakim stopniu program pozwala realizować cele i wymagania szczegółowe ujęte w Podstawie programowej?
- W jakim zakresie program jest adekwatny do warunków środowiskowych, w których funkcjonuje szkoła?
- W jakim stopniu baza/pomoce dydaktyczne pozwalają na jego sprawną realizację?
- W jakim stopniu program jest elastyczny i dostosowany do potrzeb oraz możliwości rozwojowych uczniów?
- W jakim stopniu program pozwala na realizację celów z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów?
- W jakim stopniu program „wpisuje się” w program/misję/wizję szkoły?

Program nauczania

I. Wstęp

1. Adresat –dla kogo? Gdzie? Szkoła- warunki, środowisko
2. Liczba godzin w cyklu kształcenia
3. Odniesienie m.in. do:
  - korelacji międzyprzedmiotowej,
  - realizacji najważniejszych umiejętności (8 punktów w preambule),
  - edukacji zdrowotnej,
  - projektów (kiedy ? jakie? ...)

II. Cele poznawcze i wychowawcze

III. Sposoby realizacji (formy i metody) i warunki (baza)

IV. Realizacja materiału nauczania (np. w formie tabeli)

Data/miesiąc	Temat	Zakres materiału nauczania	Wymagania PP

- ## V. Ocenianie osiągnięć ucznia- przedmiotowe zasady oceniania
- co, kiedy, w jaki sposób i jak często będzie oceniane?

Dziękujemy za uwagę